Scenariu de Ion Costin Manoliu

Șapte zile în pustia Sfântului Munte

Piesă de teatru într-un act

Personajele

AXINTE FRUNZĂ profesor de latină, pelerin la Sfântul Munte
PANTELIMON CEL ROȘU pustnic la Muntele Athos
FILARET IEROMONAHUL călugăr de la Chilia Provata-Cucuvinu
PANTELIMON DIN PEȘTERĂ sihastru la Muntele Athos
TEODOSIE SOROCEANU starețul Chiliei Provata-Cucuvinu
GAVRIIL GRECUL ieromonah
PAHOMIE călugărul
ALBANEZUL

Toate personajele sunt reale.
Fundal muzical fără cuvinte, ce se aude foarte încet.

AXINTE FRUNZĂ (cu voce scăzută):
Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește pre mine, păcătosul.
Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește pre mine, păcătosul.
Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește pre mine, păcătosul.
Stihul rugăciunii se aude din ce în ce mai încet și apoi nu se mai aude.

PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Doamne, Iisuse Hristoase,
Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul.
TEODOSIE: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește pre mine, păcătosul.
FILARET: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește pre mine, păcătosul.
PAHOMIE: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește pre mine, păcătosul.

PANTELIMON CEL ROȘU: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul.
Rugăciunea sihaștrilor e în succesiune la început, dar poate la un moment dat interfera, cuvintele se pot suprapune.
Pe parcurs, rugăciunea de toată vremea a călugărului – Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul – ne va însoți ca un leit-motiv.

SCENA 1
La Provata

AXINTE, TEODOSIE
Toaca se aude undeva departe.

AXINTE (povestind ca pentru sine): Athos.
Sfântul Munte trăiește numai noaptea. De la miezul nopții înainte.
Acum, odată cu toaca, tresare și viața.
În biserici se aprind luminile și prin ferestrele deschise se revarsă tânguirile inimilor cuprinse de dorul… fericirii.
Un dialog între profesorul Axinte Frunză și ieromonahul Teodosie Soroceanu, starețul Chiliei Provata.
AXINTE: Părinte stareț… (se oprește un pic încurcat)
TEODOSIE: (cu blândețe) Spune, frate Axinte.
AXINTE: De ce… se duce omul la călugărie?
TEODOSIE: Te pomenești că vrei să rămâi cu noi, aici.
AXINTE: Nu știu ce-a zice stareța mea de-acasă.
TEODOSIE: Bogăția, slava, soția, copiii, orice-i îndrăgit și dorit de oameni, sunt vremelnice. Repede vor trece ca o umbră. Vezi, dumneata… Lumea e lucrarea lui Dumnezeu. Dar stricăciunea din lume e urmarea păcatului. Păcatele îl despart pe om de Dumnezeu. Călugărul vrea să fugă de păcat. Dar cum păcatul e atât de țesut cu lumea, călugării se leapădă de lume.
AXINTE: Dar nu poți să trăiești fără păcat în lume?
TEODOSIE: Când se trezește în noi conștiința de creștin, care e un dar al Botezului, vedem că ne cheamă Dumnezeu și lumea. Fiecare în partea sa. Suntem într-o cumpănă sufletească, dar slobozi să alegem cum dorim să trăim.
Vrem să trăim creștinește în lume, dar vedem că obiceiurile din lume ne-ar birui. Și am sfârși prin a trăi și noi ca toată lumea.
Atunci, pentru că e mai tare chemarea conștiinței către Dumnezeu decât chemarea trupului către lume, ne lepădăm de lume și venim într-o

mănăstire să urmăm lui Hristos.
E o alegere liberă, o convingere.
AXINTE (ca pentru sine): La Athos, ziua, omul nu se vede. Pe cât sunt de tăcute stâncile și pădurile, tot atât de muți și aproape nevăzuți sunt și călugării: cei tineri scormonind undeva între stânci, cei bătrâni închiși cu cărțile de rugăciuni.
Dialogul continuă între profesorul Axinte Frunză și ieromonahul Teodosie Soroceanu, stareţul Chiliei Provata.
TEODOSIE: Ceea ce clădești zi de zi, cu chin și osteneală, odată risipești cu un gând lumesc și o vorbă nesocotită.
Încă cine-i tânăr, cine-i de 25 de ani, de pildă, are o mângâiere: că peste cinci-șase ani va fi bătrân, și că înțelepciunea și celelalte vin de la sine. Da' numa' bătrânii știu cât de șugubăț e gândul, cât de vicleană e șoapta ispitei.
AXINTE (povestind ca pentru sine): Stareţul Teodosie Soroceanu, și ceilalți cinci călugări de la Chilia Provata-Cucuvinu m-au primit cu dragoste. De aici, de sus, de la Provata, văd ghețarul de pe coasta de nord a Athonului și un colț de mare. Nu pot să nu mă întreb: ce i-a făcut pe prietenii mei de peste apa Prutului, deprinși cu meleaguri joase, cu unduiri line, să vină tocmai la asemenea înălțimi?
Să fie o chemare care vine de demult, o moștenire rămasă de la strămoșii din Carpați, acest dor după înălțimile albastre?!...
TEODOSIE: Domnule profesor, aici închinătorii vin toamna și iarna. Mai ales rușii. Vin și români, dar mai puțini. Profesorii de greacă, de latină ca dumneata, vor să vadă manuscripte vechi, evanghelii scumpe, artă sacră. Merg la mănăstirile mari, zugrăvite de meșterii iscusiți din vechime. Acolo se pot închina la sfinte moaște, la icoanele făcătoare de minuni.
AXINTE: Nu pentru mănăstirile mari am venit eu aici, căci policandre frumoase, icoane sfinte și chiar moaște se găsesc – slavă Domnului – și la Iași. Înțeleg, însă, că așa, prin pustietăți, și încă pe jos cum visez eu...
TEODOSIE: E primejdios să mergi singur. Dumneata n-ai nici scrisoare de recomandare, de la un arhiereu, ori de la cineva din minister. Cu străinii singuri, Poliția Muntelui nu glumește.

SCENA 2
O minune

AXINTE, TEODOSIE, GAVRIIL, ALBANEZUL, FILARET

AXINTE (povestind mirat): De câteva zile, mai ales pe nisipul dinaintea bisericii, apar niște cruciulițe...
Cruciulițe foarte mici, dar vizibile.
AXINTE: E adevărat, Părinte, că acum câțiva ani, aici, la Provata, au apărut niște moaște.
TEODOSIE: De unde știi?
AXINTE: Am auzit. Vorbeau niște ruși, mai jos...
TEODOSIE: Noi n-am trâmbițat.
AXINTE: Nici despre cruciulițele care se văd din când în când pe nisip, pe cărare, nu se suflă o vorbă.
Iată însă că un albanez care lucrează la reparația unui zid a dat fugă să-i spună lui popa GAVRIIL, un bătrân călugăr grec, care stă într-o chilioară, mai la vale, undeva în pădure.
GAVRIIL: Văzut tu?
ALBANEZUL: Da, gheronda. Nu-i semn de mână omenească.
AXINTE: Nu trecu mult și grecul văzu cu ochii lui. Cruciulițe.
E adevărat că ele dispar când e vânt; dar spre seară sau dimineața apar din nou, cam în aceleași locuri.
Cruciulițe pe lângă biserică, cruciulițe printre straturile de zarzavat.
AXINTE (relatare în direct): Acum e seară, pe la asfințit. Mă plimb pe drumeagul care duce spre Catafighi. Deodată, o umbră.
E popa Gavriil! Se furișează pe la spatele meu.
Mă urmărește?!
Are o privire de tigru! Mă privește o clipă în ochi, apoi fuge scrâșnind din dinți.
Popa Gavriil și-a ieșit din minți. Crede că dă în vileag o șarlatanie, o „minune" fabricată de călugării valahi de la chilia Provata.
GAVRIIL (mânios): Așa?!... Așa la voi?!...
TEODOSIE: Ce ai, Părinte?
GAVRIIL: Agurtia mu[1]! Țarlatania. Vlasfimia! Ha-ha! Minune vlaha! Ha!...
FILARET: Ce minune, Părinte?!
GAVRIIL: Ha-ha!... Vlasfimia.
TEODOSIE: Tinos eneka fonazis, bre?[2]
GAVRIIL (mânios): Minune! Ha!... Vlasfimia!!!

1 Gr. șarlatanie.

2 Gr. La cine țipi, bre, încornoratule?

FILARET: Stai cuminte, Gheronda!
GAVRIIL: Ţarlatania!
TEODOSIE: Astâmpără-te, Gheronda! Ce s-a-ntâmplat?...
AXINTE (îngrijorat): A făcut o descoperire care-mi dă sudori reci. Sunt vinovat de un sacrilegiu monstruos, de un păcat de moarte. Popa Gavriil şi-a dat seama că „minunea" cruciuliţelor de pe nisip se datorează cauciucului de la ghetele mele.
O profanare pe cât de involuntară, pe atât de gravă.
TEODOSIE: Domnule profesor, reprezentarea semnului Crucii pe pardoseli este interzisă de canonul 73 al Sinodului al VI-lea ecumenic. Iată ce scrie în Pidalion:
„Închipuirile Crucii cele ce se fac de oarecari pe faţa pământului poruncim să se şteargă în tot chipul, ca nu cumva, prin călcarea celor ce umblă, să se ocărască semnul biruinţei noastre. Deci, de acum înainte, cei ce fac semnul Crucii pe faţa pământului, poruncim să se afurisească".
AXINTE: Întrevăd perspectiva supremei ruşini: de a fi alungat cu pietre din Sfântul Lăcaş, urmărit pe drum până la port, ca să fiu expediat acasă.
TEODOSIE: Apoi, de unde să ştii dumneata ce semn va fi să iasă de pe talpa ghetelor? (Indignat de scandalul pe care l-a făcut grecul) Şi auzi ia: vlasfimie? Pângărirea Crucii? Da' unde-i vina omului? Greu i-a fost necuratului să ţintuiască Sfânta Cruce pe călcâile celor neştiutori? Şi unde? În mijlocul unei lumi rătăcite, creştine numai cu numele, unei lumi care nu mai ştie de biserică, de Cruce, de post, de Spovedanie, de Împărtăşanie. Păcat?... Ei, ei... (Blând) Te văd abătut, domnule profesor.
AXINTE: Să mă ierte Dumnezeu. V-am făcut necazuri...
TEODOSIE: Las' că nici popa Gavriil nu-i tocmai... Ştii cum facem? Tot voiai matale s-ajungi pe la colibi, pe la peşteri, pe la ai noştri. O să mergi.
AXINTE: Părinte, nu-mi vine să cred. Ăsta-i visul meu: s-ajung la sihăstriile şi colibile româneşti din preajma Athonului.
TEODOSIE: Măcar o săptămână să nu te mai vază pe-aici. Şi-ţi dau drept călăuză un preot tânăr, pe Părintele Filaret. Şi-a făcut ucenicia la un schivnic bătrân din partea de sus, cea mai sălbatecă a Muntelui şi cunoaşte ca nimeni altul toate coclaurile şi peşterile, toate înfundăturile Athonului.
Muzică – leitmotiv.
FILARET: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul.
TEODOSIE: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul.
FILARET: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul.

SCENA 3
Călători

AXINTE, FILARET

Se aud valurile mării.

AXINTE (povestind): Luntrea ne-a lăsat la colțul de sud-răsărit al Peninsulei Sfinte. O luăm drept în sus, pe un fel de trepte săpate în stâncă, de mână omenească, și încă de veacuri…
Vârful muntelui, Athonul, are 2033 de metri.
FILARET (gâfâind ușor): Arșiță mare. Am scos cămășile de schimb. Când 'om intra în strâmtoarea de-acolo, să le avem gata.
AXINTE: Piatră în dreapta, piatră în stânga, înainte, îndărăt. Doar o fâșie de cer deasupra.
Liniște – ca într-o biserică pustie.

SCENA 4
Kirașa

FILARET, AXINTE

FILARET: Kirașa sau Kerasia, cum îi spun grecii, cuprinde mai toată coasta de sud a Athonului. Pustie… Aici e liniște, tihnă. Loc de mântuire cum nu se mai află. (Mulțumit) Și tot de-ai noștri pe-aici. Sunt și vreo doi-trei ruși, da' tot de-ai noștri mai mulți.
Zis-a Mântuitorul: „Nu aduna comori pe pământ, unde le mănâncă moliile și rugina, ci în Împărăția Cerului".
AXINTE: Are de ce să fie mulțumit însoțitorul meu, căci pe când alte neamuri – nemți, francezi, englezi… – nu cunosc astâmpăr, cutreieră mări și țări, America, Africa, luptă, se zbat ca nebunii – la urma urmelor pentru ce, numai ca să aibă ce strica molia și rugina –, altă cale și-au ales compatrioții noștri.
Nu știu ei ce e Congo, California, Australia…
Sfântul Munte e singura lor țară de emigrare. Kirașa e California lor.
Aici adună ei avuțiile pe care nu le strică molia, pe care „nu le sapă hoțul, nici le fură".

Muzică – leit-motiv.

FILARET: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul. Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul. Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul.

SCENA 5
Pahomie

AXINTE, FILARET, PAHOMIE

AXINTE (ca pentru sine): În dreptul unei asemănări de locuință, ghidul meu, Părintele Filaret, recunoaște pe cineva. Dihania care părea că mușluiește pe lângă vizuină se scoală în două labe și se uită spre noi...
FILARET: Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri...
PAHOMIE: Domnul...
FILARET: Mă mai cunoști, Părinte Pahomie?
PAHOMIE: Filaret! După mers te-am... Da' parcă n-ai hi singur?
FILARET: Cu un închinător. De-ai noștri.
Tăcere.
FILARET: Părintele Naftanail, tot acolo sus?
PAHOMIE: Tot sus.
FILARET: Îi ghine, sănătos?
PAHOMIE: Ghine, tare ghinișor, doar și-o rupt o mână..., lângă izvor. Astă toamnă. Oof!...
FILARET: Mare ispită. Da' popa Gheorghe?... Tot în peșteră?
PAHOMIE: Tot, da'... Oof!... (oftează îndelung: adică nu-i prea bine)
FILARET: Ce-i cu el?
PAHOMIE: Mare lucru să nu hie la mijloc chiar puterea ghiavolească. Popa Gheorghe se poartă ciudat și Lavra are de gând să-i ia coliba și să-l ducă la balamucu' din Careia. Vai de ghietul popa Gheorghe!
FILARET: Doamne, Iisuse!... (tăcere)
AXINTE: Ce mănânci în pustietatea asta, Părinte?
PAHOMIE: Nu prea mănânc, ca să mă pot mișca. (tăcere)
Să-ți fie mâncarea leac, nu otravă!
Muzică.
PAHOMIE: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre noi. Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre noi. Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre noi.

SCENA 6
Pantelimon cel Roșu

AXINTE, FILARET, PANTELIMON CEL ROȘU

AXINTE (către public): Părintele Filaret, călăuza mea, duce în spate cel puțin 30 de kilograme. Are nevoie de puțină odihnă. Dar unde să aţipeşti măcar o clipă? Prin stâncăraia de aici e cu neputinţă să găseşti doi metri pătraţi de loc neted, unde să te lungeşti.
FILARET: Mergem la Părintele Pantelimon, că-i de la Cotiugenii Mari, de-ai noştri. Şi nici nu-i departe.
AXINTE: Coliba Părintelui Pantelimon e puţin şoaldă, dar solidă, numai din bolovani de marmură. Alături, un şopron deschis e bucătărie şi sufragerie. Ne întindem pe cele două lăicere şi ne cufundăm în uitarea tuturor trudelor pământeşti.
Muzică.
AXINTE: Cât să fi dormit?...
Deschid un ochi şi zăresc figura unui ciudat animal biped, care se uită cu nespusă mirare când la mine, când la tovarăşul meu, lungit în dosul mesei.
Îi zăresc barba roşcată încărcată de spini, ochii vioi, albaştri, fruntea jupuită de arşiţă şi vânturi, întretăiată de brăzdături, şi trupu-i de-abia acoperit cu o dulamă călugărească zdrenţuită.
Să fie Părintele Pantelimon?!...
PANTELIMON CEL ROŞU (râde încet, copilăresc): Hâ-î!... (cu bucurie) Blagosloveşte, Părinte Filaret!...
N-aş hi crezut că eşti Sfinţia ta. Cu barbă, mustăţi... Să nu te mai cunosc! Ai crescut... Te-ai împlinit...
FILARET (trezit din somn): D-apoi şi Sfinţia ta! Ştiu că ţi-a dat Dumnezeu sănătate. Eşti cât un...
PANTELIMON CEL ROŞU: Cât un ghihol!... (Bivol) Hă-hă!... (râde contagios, ca un om care se ţine numai de ghiduşii) Apăi, noi işti bătrâni, noi ne ţinem!...Hă-hă!... Mă rog, iertaţi, v-am stricat somnul.
FILARET: Las' că dormim şi la noapte, că la Sfinţia ta am vrea să mânem. Până diseară, dumnealui vrea să-l vadă şi pe Părintele Pantelimon. (Către Axinte) Celălalt Pantelimon.
PANTELIMON CEL ROŞU: Aşa, aşa... Şi când veniţi, peste un ceas, vă ospătez cu un borşişor. Aşa... Mergeţi pe ici, tot în sus. Nu l-am văzut demult, da' trebe să fie acasă, în peşteră. Eu mă şi pun pe bucătărit. (râde) Ha-ha!...
Muzică.

SCENA 7
Pantelimon din peșteră

PANTELIMON DIN PEȘTERĂ, AXINTE, FILARET

AXINTE: Însoțitorul meu, Părintele Filaret, pare nedumerit.
Înaintea noastră e o văgăună cu trunchiuri de arbori schilodiți în ultimele cutremure și stânci căzute din înălțimi.
Un mormânt fioros, la 1600 de metri deasupra mării.
Nicăieri nu te deprinzi mai ușor cu gândul morții ca în Sfântul Munte.
FILARET: Ce ispită! Nu înțeleg nimic.
AXINTE: Să ne întoarcem?
FILARET: Nu. Cu Dumnezeu înainte.
Muzica crește, scade, rămâne sub.
AXINTE: Loc de mântuire, într-adevăr... Nici om, nici pasăre... Dar unde o fi pustnicul?
FILARET: S-s-st!... Vezi peștera?
AXINTE: Aa... O văd. Jos de tot, sub peretele de marmură al văgăunii...
AXINTE (ca pentru sine): Văd o deschizătură neregulată, înaltă de vreun metru și ceva, lungă de vreo cinci-șase, iar în fund, în întuneric, ceva ca o căsuță...
Zăresc și cele două ferestruici ale căsuței, dinaintea căreia e un zid, înalt doar de vreo trei sferturi de metru. Se vede că pustnicul n-ar dori să-i pășească cineva peste zidul acela, care are și o poartă.
Nu îndrăznim să batem.
FILARET: Pentru rugăciunilor Sfinților Părinților noștri,
Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre noi.
Tăcere.
FILARET (repetă formula mai tare): Pentru rugăciunilor Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre no-oi!
AXINTE: N-o fi acasă.
FILARET: Ba-i acasă. (strigă) Miluiește pre no-o-o-i!
AXINTE: De unde știi că-i acasă?
FILARET: Dac-ar lipsi, crucea de lemn ar fi rezemată de ușă. (strigă) Miluiește pre no-o-i!!!...
AXINTE (încearcă și el, strigând) Miluiește pre no-o-i!!!...
Bătăi în poartă.
FILARET: Hai să intrăm și așa!
AXINTE (ca pentru sine): Pășesc cel dintâi în curtea lată de un metru și intru într-un coridor îngust, cât poate încăpea un om.

Aprind un chibrit. La dreapta, o groapă întunecoasă, al cărei fund nu se zărește. În groapă trebuie să fie sterna, adică un rezervor mare de piatră, unde se adună apa de la ploaie. Dar nu se vede apă.
La stânga continuă același coridor, strâmt, întunecos. Descoperim o ușă și o odaie goală și umedă.
Miroase a stâncă vie.
Apoi… o altă ușă și altă odăiță.
Aici, într-un colț e o candelă mică, aprinsă.
Jos, în mijlocul odăii, o zdreanță de haină călugărească, pe care cineva a stat culcat.
Puțin ecou. Suntem în peșteră.
AXINTE (în șoaptă): Hai să mergem. Dacă pustnicul nu e acasă…
PANTELIMON DIN PEȘTERĂ (o voce gravă, de sub pământ): Ba îi acasă.
AXINTE (ca pentru sine): În prag apare un om de vreo… 45 de ani, slab, ciolănos, cu fața pământie, cu barba aproape neagră și… aproape gol.
E orbit parcă de prea multă lumină.
Tăcere câteva clipe.
FILARET: Da' unde-ai fost, Părinte, atâta timp?
PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Eram în sternă, da' nu m-ai văzut… prin întunerec.
FILARET: În sternă?
PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Sufăr de o măsea. Mă doare și un ochi. Mă mai supără și un junghi.
FILARET (gata să plângă, cu un nod în gât): D-apoi în sternă se stă când ai dureri de-astea, Părinte?!…
AXINTE (uimit, îngână): Cu junghiuri, în sternă?!…
PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: De junghiuri nu mi-ar hi, nici de ochi. Măseaua mă supără.
AXINTE (cu uimire, în șoaptă): Singur, așa… Fără un tovarăș, o rudă… În sternă?!!!… Nu-i mai bine să ieși la aer, la soare?
PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Nu-mi trebe nici soare, nici rude, nimic.
AXINTE: De unde ești, Părinte?
Tăcere.
FILARET (în șoaptă): De la noi, de unde să fie?… Pe-aici îs doar de-ai noștri… (către Pantelimon, mai tare) Da' pentru măsea eu zic să te cobori până la Carulia. E acolo un rus…
PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Îi beat. Nu face nici o treabă.
FILARET: Nu te uita că-i beat. Îți pune în gură un laț și tragă o dată…
PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Nu-mi trebe nimic. Nimic…
Tăcere.
AXINTE: Stai demult, Părinte, singur, aici?

Ca de la sine, Părintele Pantelimon din Peșteră începe să cuvânteze din *Epistolia Sobornicească Întâia a Sfântului Apostol Ioan.*

PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Părtășia noastră este cu Tatăl și cu Fiul Său, Iisus Hristos[3] (pauză).

...Dumnezeu lumină este, și nici un întunerec întru El nu este[4] (pauză).

Cel ce zice: Am cunoscut pre El, și poruncile Lui nu păzește, mincinos este, și întru acesta adevărul nu este.

Iar carele va păzi cuvântul Lui, cu adevărat întru acela dragostea lui Dumnezeu s'a desăvârșit. Prin aceasta cunoaștem că întru El suntem[5].

(pauză)

...întunerecul trece, și lumina cea adevărată iată răsare[6].

AXINTE (în continuare uimit, ca pentru sine): Zăresc, deodată, că la piciorul drept, la călcâi, pustnicul are o rană înfiorătoare.

O rană proaspătă, încă sângerândă.

Îmi vine să strig eu de durere (îi vine să plângă).

Îngân un salut și mă retrag.

Înainte de a ieși din peșteră, aprind un chibrit, ca să mai văd o dată sterna. Doamne, Iisuse!...

Văd fundul umed al gropii și, ca din ghearele morții,
mă smulg la lumina zilei.

PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Cine este mincinosul, fără numai cel ce tăgăduiește, cum că Iisus nu este Hristos? Acela este antihrist, carele tăgăduiește pre Tatăl și pre Fiul.

Tot cel ce tăgăduiește pre Fiul, nici pre Tatăl nu are;
cel ce mărturisește pre Fiul, și pre Tatăl are[7].

Și aceasta este făgăduința pre care El au făgăduit nouă,
viața cea vecinică[8].

A ieșit și Părintele Filaret din peștera pustnicului și s-a apropiat de Axinte.

AXINTE: Stânca de deasupra pustnicului ar putea să se surpe și să-l strivească.

FILARET (indignat): Să cadă stânca?!... Peste pustnic!?...

D-apoi puține cutremure au fost pe-aici?

O stâncă s-a rupt de pe Afton și a zburat deasupra Mănăstirii

---

3 I Ioan, I, 3.

4 I Ioan I, 5.

5 I Ioan, II, 4-5.

6 I Ioan, II, 8.

7 I Ioan II, 22-23.

8 I Ioan I, 25.

„Sfânta Ana”, tocmai în mare.
Da’ crezi c-a atins pe cineva?...
(cu un ton aproape aspru)
Și tocmai peste pustnic să cadă?!...
Muzică.
PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Doamne, Iisuse Hristoase,
Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre noi și lumea ta.
Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește pre noi și lumea ta.
Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește pre noi și lumea ta.
AXINTE (povestește ca pentru sine): Ne înfundăm într-un labirint populat cu forme apocaliptice. În lumina amurgului, văd chipuri încremenite de uriași, de cerberi, gorgone, centauri și alte jigănii... la intrarea într-un tunel, săpat nu de mâna omului.
Ai putea crede că pășești în cealaltă lume.
FILARET (către Axinte): Hai, că se înnoptează! Și ne așteaptă Părintele cu „borșișorul”.
Muzică.

SCENA 8
O noapte în pustie

AXINTE, PANTELIMON CEL ROȘU, FILARET, PANTELIMON DIN PEȘTERĂ

AXINTE (povestind): În adăpostul sihastrului, la lumina flăcării din vatră, în noaptea neturburată de iulie, la 1500 de metri deasupra mării, borșul are un gust pe care-l pot da numai zarzavaturile semănate de Dumnezeu, cunoscute doar de pustnici.
PANTELIMON CEL ROȘU: Ee... Ia să și bem ceva. Că dimineață am fost în vale și-am adus un fedeleș cu vin roșu.
AXINTE: Parc-ai fi știut, Părinte, că venim la Sfinția ta.
PANTELIMON CEL ROȘU (râde cu subînțeles): Hî-hî!...
Se toarnă în cupe.
FILARET: Mie, nu. Nu beau, că-s ostenit.
Mă întind nițel pe lăicioară.
PANTELIMON CEL ROȘU: Da’ noi, ăi bătrâni, ca stejarii!...
Ha-ha!... Noi ne ținem!... Ha-ha!...
Focul arde în vatră. Cerul, înstelat.
În răcoarea nopții de vară, se aude rar țipătul unui coiot.

AXINTE: Nu ți-i dor, Părinte?... Nu ți-i dor de neamuri..., de câmpiile de la Cotiugenii Mari, unde ai copilărit?... Nu-ți vine uneori să te duci?... Sau n-ai mai putea merge pe neted?

PANTELIMON CEL ROȘU (hâtru): Ba pe neted aș umbla eu. Hm... De câmpii... de costișa noastră..., ce să zic?... (schimbând tonul) Da' ce caută mortu' la nuntă?... La Cotiugeni?... (ușor aspru) Da' pe Maica Domnului cui o lași?... Să se roage altu' pentru tine?! Să-l plătești ca la coasă?... Pace! Mortu' de la groapă nu se mai întoarce! Un pustnic adevărat n-ar trebui să coboare nici până-n vale, dar încă la Coștiugeni! (prietenos) Da' să-ți mai pun vin. Nu găsești așa vin nici la Marea Lavră.

AXINTE: Cred că nu-i ușor cu hrana pe-aici?

PANTELIMON CEL ROȘU: Mai greu. Da' crezi dumneata că chierim? Nu chiere omu', domnule, cu una cu două! Iacă, vezi hoitul ista al meu! Mă crezi? Singur luptă! Ai zice hoit, dă-i mâncare, când colo el vede că nu-i dai, slăbește, slăbește, se zbârcește, da' ține! Se ține singur până vine hrana!... Și după ce-i dai, iar se umflă!

AXINTE: Mda...

PANTELIMON CEL ROȘU: Colo în vale, îi huzureală.
Ba-i o ceapă, ba o cireașă...

AXINTE: Kirașa.

PANTELIMON CEL ROȘU: Păi da. Îi loc bogat în cireșe. Jos în vale. Dar aici?!... Mai facem și noi cruciulițe, coșulețe, iconițe... Ne mai ajutăm unii pe alții. Nu chierim!...

AXINTE: Da... La așa depărtare poți muri neștiut de nimeni.

PANTELIMON CEL ROȘU (hotărât): La așa depărtare, nu chierim!...
Tocmai când crezi că s-a mântuit cu tine, că trebe să-ți aprinzi lumânarea – numai ce-ți vine Maica Domnului în ajutor!
Iacă, Părintele Pantelimon, ista din peșteră, mai-mai să dea chielea popii. Departe, singur, frig... Aștepta sfârșitul. Când, ce să vezi?!... Un rus cu o traistă cu posmagi și o sticlă de rachiu.
De s-a îmbătat ghietu' Pantelimon, că el n-a pus o dată rachiu în gură!...
După ce s-a îmbătat, hai la mine după apă.
Și cu posmagi, cu rachiu, cu apă, uite că n-o chierit!...
Da' crezi dumneata c-o fost rus, că rusu' i-o adus posmagi și rachiu?
Ei, tot Maica Domnului!
Muzica s-a insinuat ușor, mai devreme. Sugerează ceva tainic, ceresc.

AXINTE: Dar... eremiții, singuraticii, ajung rar la slujbe, la biserică, nu?...

PANTELIMON CEL ROȘU: Fără biserică îi mai greu. Da' te rogi în pace, nesmintit de nimeni. Pentru mântuire...

AXINTE: Cum te rogi, Părinte, pentru mântuire?

PANTELIMON CEL ROȘU: Rugăciunea, cea însingurată, o faci ascuns, după cuvântul Domnului: Când te rogi, intră în cămara ta și, închizând ușa, roagă-te Tatălui tău Celui într-ascuns.
Cămara văzută, din afară, îi coliba asta de chiatră, ori casa ta, iar cămara cea lăuntrică, duhovnicească, îi inima sau mintea. Și cămara cea duhovnicească îi pretutindenea împreună cu omul.
Și atunci, oriunde s-ar afla omul, își poate încuia mintea, și se poate ruga lui Dumnezeu în taină, chiar în mijlocu' oamenilor fiind, chiar stând de vorbă cu ei.
AXINTE: Aș putea și eu, Părinte?
PANTELIMON CEL ROȘU: De ce să nu poți? Rugăciunea lăuntrică n-are nevoie de gură, nici de slovă tipărită, ci doar de adâncirea omului în sine însuși, lucrare pe care o poți face în orice loc.
Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul – rugăciunea de toată vremea –, o poți spune oricând și oriunde. Și pe uliță, și-n grădină, și la prășit și la coasă, și de stai la rând să cumperi ceva, și pe drum: ori mergi cu trenul, ori cu căruța, ori pe jos.
Nu lași mintea să zboare. Te rogi neîncetat!
AXINTE: Cei care fac lucru de mână... Ei pot.
Da' eu, dacă am de scris ceva, ori sunt la școală ca să predau lecția la elevi, atunci nu pot să repet în minte stihul...
PANTELIMON CEL ROȘU: Orice ai face, pune înainte un Doamne. Și când zici Doamne, să simți că-i lângă tine și în tine. Și atunci lucrarea ta îi rugăciune. Doamne, ajută-mă să... De ce ne rugăm?... Pentru că Mântuitorul ne-a spus: Fără de mine nu puteți face nimic. În privința izbăvirii de patimi, deci în privința mântuirii. Și El Însuși ne-a dat pildă, rugându-Se adesea către Tatăl.
AXINTE: Domnul Iisus Hristos se retrăgea pe munte, în locuri pustii, și se ruga.
PANTELIMON CEL ROȘU: Și dumneata! Te rogi oriunde și oricând, da' să ai acasă un colțișor, unde în fața icoanei, să te rogi dimineața, sara, când ești acasă. De n-ai liniște acasă, te duci la biserică.
AXINTE: Cât te rogi, Părinte?
PANTELIMON CEL ROȘU: Vezi șiragu'? Veziața asta din cui?
Că noi îi zicem ață.
AXINTE: Da. Pare un metanier străvechi.
PANTELIMON CEL ROȘU: Păi, da. Că mai multe rânduri de pustnici și-au făcut cu ața asta mântuirea. Ața asta are o sută de noduri. Slujba bisericească ține, să zicem, cam șapte ceasuri pe zi. Amu, dumneata, pustnic, îți faci socoteala. De câte ori să zic eu, în șapte ceasuri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre noi? Zici odată:

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre noi – și schimbi nodul de la ață. Zici a doua oară și iar schimbi nodul. Până la o sută. Atunci se cheamă c-ai făcut o ață. Atunci te întreb: câte ațe faci în șapte ceasuri?

AXINTE: Îi grea socoteala. 100?

PANTELIMON CEL ROȘU: Ei, ghine ar hi! N-ar mai hi loc în Rai! Să-ți spună Pantelimon din Peșteră dacă face de cu sara până la răsăritu' soarelui mai mult de 40 de „ațe".

Muzică.

PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul. Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul. Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul.

Auzim rugăciunea venind de departe și apropiindu-se, până ce o simțim aproape, înlăuntrul nostru. Apoi, încet, se îndepărtează și-l auzim pe Pantelimon din Peșteră rostind următoarele cuvinte.

PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Nu iubiți lumea, nici cele din lume.
De iubește cineva lumea, nu este dragostea Tatălui întru el. Căci tot ce este în lume, pofta trupului și pofta ochilor și trufia vieții, nu este de la Tatăl, ci din lume este.
Și lumea se trece, și pofta ei: iar cela ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veac.
Copilașilor, ceasul de apoi este, și precum ați auzit că antihrist vine, și acum antihriști mulți s-au făcut: pentru aceasta cunoaștem că ceasul de apoi este[9].

PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine noi și lumea ta. Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine noi și lumea ta. Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine noi și lumea ta.

Auzim rugăciunea venind de departe și apropiindu-se, până ce o simțim aproape, înlăuntrul nostru. Apoi, încet, se depărtează și-l auzim pe Pantelimon cel Roșu vorbind despre rugăciunea minții în inimă.

PANTELIMON CEL ROȘU: Rugăciunea îi lucru migălos, îi lucru cu socoteală. Gândește-te: îi rugăciunea, îi crucea și mătania. Că rugăciunea o faci stând pe scăunel, ori în picioare, da' o faci și cu închinăciune sau

9 I Ioan II, 15-18.

cu mătanie, cu plecarea genunchilor și capului la pământ.
Faci mătanie așezată, nu cu grabă, că doar nu ești la coasă. Stăpânul vede dacă-i cosit bine… Ei, da' Maica Domnului?… Chiteşti s-o înşeli?
Subt ochii ei, cu hiclenie, cu şolticărie?!
AXINTE: Înțeleg…
PANTELIMON CEL ROȘU: Îți închizi mintea în cuvintele rugăciunii.
Nu primești nici un gând, nici un chip, nici o amintire, nici o cugetare, nici o închipuire!
AXINTE: Nici dacă-i o vedenie dumnezeiască?
PANTELIMON CEL ROȘU: Nici de-i vedenie dumnezeiască! Nu se supără Dumnezeu, că nu din rea credință sau din duh de împotrivire nu primești vedenia, ci din grija de-a nu greși primind orice.
Și depeni rugăciunea liniștit, fără grabă. Simți că Domnul e cu tine, în tine. Te vei întâlni poate cu mizeria din tine, de care nici nu știi. Da' tu zici mai departe, nu te lași. Zi de zi. Un sfert de ceas dimineața. Un sfert de ceas sara. Apoi juma' de ceas dimineața și sara. Și tot așa.
Domnul Iisus, la rugăciunea noastră, bate război cu protivnicul din gânduri și ne izbăvește de asupririle patimilor. Te spovedești, te împărtășești. Des, cât mai des! Și apoi vine liniștea. Tac gândurile.
Vine bucuria.
Roagă-te cum poți și ajungi să te rogi cum trebe.
Unu' îi tânăr, mai vrednic, face ața cât ai bate din palme, pe când altu' mai greoi, mai leneș, cum îs eu, o face într-un ceas. Da' pe Maica Domnului n-o înşeli.
Ei, cine-i mai voinic îi dă mâna să vină aici. Da' nu-s toți ca Sfântul Atanasie care trăgea în jug ca bou', așa putere avea. Da', de n-o hi om tare, ca să dea din trupul lui, din puterea lui, cum are să stea el aici?!…
Mai ales iarna, când te dă vântu' gios…, când începe ploaia…
AXINTE: Da' cum se face, Părinte, că stau numai moldoveni prin partea asta, numai români? Afară de popa Averchie, nu se vede rus, nu se vede grec…
PANTELIMON CEL ROȘU: Cum să stea grecu' aici?!…
AXINTE: Nu poate?
PANTELIMON CEL ROȘU: Nu zic, la mătănii, la post, o duce și grecu', da' la frig, la omăt…
AXINTE: Îi place așadar mai jos, mai aproape de mare.
PANTELIMON CEL ROȘU: Cam așa.
AXINTE: Dar rusul?
PANTELIMON CEL ROȘU: Și rusu-i tare. Duce la foame, duce la bătaie, ori la ploșnițe, da' el vrea la loc larg, cât vede cu ochii. Rusu'. Aici, la munte, cu râpe, cu văgăuni, la vânt, la ploaie, numa' ai noștri-s buni!…
AXINTE (mirat): Basarabenii noștri!…

PANTELIMON CEL ROȘU: Da. Aici lucru' slab nu ține.
AXINTE: Numai că... da – cum să zic? – cu cât e omu' mai zdravăn, mă gândesc... cu atât e mântuirea mai grea. Că trupul...
PANTELIMON CEL ROȘU: D-apoi... Să-ți spui eu dumitale, dacă vrei să le știi pe toate, o poveste călugărească... Da' poate nu-i tocmai poveste. Cică a chemat Scaraoțchi într-o sară pe toți dracii, i-o chemat la socoteală, cum îi la ei:
Muzica ne dă un fior rece.
PANTELIMON CEL ROȘU: Amu să-mi spui tu, Sărsăilă, ce ai făcut pe ziua de azi?
Eu, împărate, am sfădit doi frați, de i-am făcut să sară la cuțite. Și amu, unu' zace mort, și celălalt e la temniță.
Bine, Sărsăilă, da' eu m-așteptam de la tine la mai mult. Tu, Michiduță?
Eu, stăpâne, am sfădit o femeie cu bărbatul ei. Apoi i-am găsit femeii un ibovnic, de și-a otrăvit bărbatul.
(dur) Toți, numai cu nimicuri?... Dar tu, Cornilică?
Eu, stăpâne, eu...
(nervos) – Ce, eu, eu?!!...
Eu am culcat... un călugăr cu o fată!
Aferim, băiete!... Așa da! Hai! Vin' să te pupe tata!...
Muzica stranie se încheie.
AXINTE: De ce s-a bucurat atâta, Scaraoțchi?
PANTELIMON CEL ROȘU: Fiindcă nu se află faptă mai mare la ghiavol ca păcatul călugărului.
Vezi dumneata: mulți supuși are Mântuitorul, da' călugării-s oastea lui cea mai aleasă.
Monahul se roagă pentru întreaga lume.
De aceea, pentru ghiavol nu-i câștig mai mare ca rătăcirea călugărului.
AXINTE: Amu Sfinția ta ești departe de lume. De privim către mare, o corabie zici că-i... cât o muscă.
PANTELIMON CEL ROȘU: Ai zice că-n Sfântu' Munte îi ghelșugul călugărului pentru mântuire. Nici miros de femeie! Când colo, ghiavolul e-aici. Și-i mai rău decât în lume. De aceea, să te ții, nu șagă!
AXINTE: Dar când ești tânăr...
PANTELIMON CEL ROȘU (aspru): Să te ții! Iacă așa să te ții, cum mă țin eu amu de masă. (răcnește) Să te ții! (scândura plesnește) Să te ții, c-aici nu-i gioacă! Ce?!... Să faci pe chefu' ghiavolului?!... Că el, necuratu', ce treabă are zi și noapte?... Să te ții!!!...
Se ridică de pe scaun și privește cerul înstelat.
AXINTE (ușor speriat): La... ce te uiți, Părinte?
PANTELIMON CEL ROȘU: La stele. Încă-i devreme.

AXINTE: Povestea cu Scaraoțchi, negreșit a fost undeva, odată. Da'... cum să zic...? Aici, pe la Sfințiile voastre... Într-un cuvânt, în Sfântul Munte se găsesc draci?

PANTELIMON CEL ROȘU: D-apoi despre ce-ți vorbeam eu adineauri? Unde-i vatra lor? Unde-i stâna lor, dacă nu aici?... Doar că, să-ți spun, n-are ghiavolul aici nici o baftă, dacă ești om.

Îi destul, cum l-ai zărit că și-a arătat cornițele de colo, de după stâncă, să-i trânteșți un „Doamne, Iisuse", că fuge spurcăciunea de mănâncă pământul.

AXINTE: Fuge?

PANTELIMON CEL ROȘU: Da' să fii om! Om!... Că dacă ai face ca unii, apoi el necuratul te încurcă rău. Și dacă te-a încurcat numai o leacă, pace! Al lui ești!

AXINTE: Cred că unii or fi înnebunind și din pricina lui!

PANTELIMON CEL ROȘU: Da' cine crezi că înnebunește?! Înnebunește, domnule, numai cine dă în mândrie. Care umblă după măriri. Aista înnebunește. Că el, ghiavolu', îi aici. Lui atât îi trebuie.

Nu demult era aici un tânăr. Tinerel, subțirel. Din cei învățați, că el ghiavolu' pe ișstia îi încurcă mai tare. Citește, citește, postește, tace... Da' vezi că și la treaba asta a noastră îi cu socoteală! Cu repezeala n-o scoți la capăt. Că bou', dacă se smucește în jug, amuș cade pe brazdă, cu limba scoasă.

Azi așa, mâne așa, începu băietanul să se mândrească tare: că el numai cu proistoși stă de vorbă, numai cu arhimandritu'. Ba mai rău apoi, nu mai vorbește decât cu Maica Domnului, cu Sfinții Îngeri!

Apoi vrea să zboare, că asta-i la ei, să zboare (oftează). Ispită mare. Amu, între chietrele astea tot se găsesc câțiva oameni... Se pun câțiva să-l lege. Da' crezi că se dă? Vine popa Averchie și ne face semn: Să-l muiați – zice –, că altfel...

AXINTE: Cum să-l muiați?

PANTELIMON CEL ROȘU: Omu-i om. Dacă-l dai cu chieptul de stâncă, îl dai o dată, îl dai de două ori... se moaie... Da' ce folos? Că de ce zic eu să te ții?

AXINTE: Ce s-a-ntâmplat cu tânărul?

PANTELIMON CEL ROȘU: Ce era să-i faci? Că dracu', ce-a apucat, nu mai lasă din ghiară. L-au dus legat la Lavra. I-au citit călugării, l-au pus la post – degeaba. Pace!

AXINTE: Nu l-au scăpat?

PANTELIMON CEL ROȘU: Pace! Dacă s-a lăsat singur prins, dacă s-a pus pe mândrie! Ei, ei...

Să nu dai drepturi ghiavolului! Nici un gând de curvie să nu primești! Nici un gând de trufie și slavă deșartă! Nici lăcomie, nici iubire de bani

și avuții, nici invidie, nici mânie, nici trândăvie! Nimic. (se scoală de la masă) Ei, ei… D-apoi noi am cam lungit-o! E târziu. Hai. La rugăciune.
Muzică.

PANTELIMON DIN PEȘTERĂ: Iubiților, nu dați crezare la tot duhul, ci ispitiți duhurile, de sunt de la Dumnezeu, că mulți proroci mincinoși au ieșit în lume. Întru aceasta să cunoașteți Duhul lui Dumnezeu: tot duhul carele mărturisește pre Iisus Hristos că au venit în trup, de la Dumnezeu este. Și tot duhul carele nu mărturisește pre Iisus Hristos că au venit în trup, de la Dumnezeu nu este; și acela este cel al lui antihrist, de carele ați auzit că vine, și acum iată în lume este[10].

Muzica crește, scade, rămâne sub.

AXINTE (povestind ca pentru sine): În liniștea neclintită a Muntelui Sfânt se simt abia-abia șoaptele tainice ale nopții…
În dosul unei stânci se vede ceva…
Părul zbârlit al monstrului se clatină…
Să fie un tufiș?… Sau chiar…?!
Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul. Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul. Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește pre mine, păcătosul.

Stihul rugăciunii se repetă și ușor se pierde. Muzica crește apoi scade.

AXINTE (povestind ca pentru sine): Razele soarelui au atins înălțimile Athonului.
Părintele Pantelimon cel Roșu e încă la rugăciune, la datorie, cu ața în mână.

SCENA 9
Plecarea

AXINTE, PANTELIMON CEL ROȘU, FILARET, PANTELIMON DIN PEȘTERĂ, TEODOSIE

AXINTE: Părinte Filaret, n-am cuvinte să mulțumesc.
FILARET: Domnul cu tine.
AXINTE (povestind ca pentru sine): Vaporul s-a pus în mișcare târziu.
E trecut de miezul nopții, acum, când ocolim sudul Athonului.
Văd luminile de la câteva lăcașuri.
Unele mai jos, altele sus de tot.

10 1 Ioan IV, 1-3.

Una – tocmai în preajma stelelor.
O fi coliba Părintelui Pantelimon cel Roşu?
Ce-o fi făcând prietenul meu?
PANTELIMON CEL ROŞU: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul.
AXINTE: Cum o fi stând acolo singur iarna, pe ger şi pe viscol? Dar celălalt Pantelimon, Pantelimon cel din Peşteră?!...
PANTELIMON DIN PEŞTERĂ: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul.
AXINTE: Oare cei doi pustnici sunt azi singurii români pentru care viaţa nu-i „gioacă”...?!
FILARET: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul.
AXINTE: Unde o fi acum Părintele Filaret, tovarăşul meu de drum? Sărmanul tânăr! După câteva luni, am aflat că într-o zi hotărî să facă baie în mare. A coborât la marginea mării. Văzând că nu se mai întoarce, câţiva monahi au plecat să-l caute. L-au găsit în apă, aproape de mal; pe jumătate îmbrăcat, dar cu capul spart.
A căzut din întâmplare, lovindu-se de stâncă?...
A fost victima unei idioate răzbunări?...
Fire cinstită, străină acestei lumi, a luat cu el secretul, încredinţând ultimul strigăt de durere sau de eliberare valurilor şi nemărginirii.
Ce va fi spus la întâlnirea cu Mântuitorul?...
FILARET: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul. Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul. Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul.
Rugăciunea lui Filaret rămâne uşor sub.
AXINTE: Noaptea, când în ascunzişul întunerecului, se fac cele mai grozave păcate, călugării se roagă pentru tot omul, pentru întreaga lume.
TEODOSIE (în amintirea lui Axinte – puţin ecou): De câte ori zici „Doamne, iartă-mă”, e Duhul Sfânt Care sălăşluieşte în tine.
AXINTE: Celui care L-a întâlnit pe Domnul Hristos nu-i mai trebuie nimic, din cele vremelnice.
PANTELIMON DIN PEŞTERĂ (cu puţin ecou în amintirea lui Axinte): Nici soare... nici rude... nimic.
AXINTE: Călugărul n-are altă împărăţie, afară de Împărăţia Cerurilor, cea din lăuntrul nostru. Un om îndumnezeit răsfrânge nevăzut lumina lubirii pretutindenea.
AXINTE: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre

mine, păcătosul. Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul. Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte pre mine, păcătosul.

Stihul rugăciunii lui Axinte scade, rămâne uşor sub.

AXINTE: Pomeniţi şi pe Axinte, copii ai Maicii Domnului!
Adună-ne pe toţi în Tine, Părinte Drept şi Sfânt!
Din peşteră, îl auzim pe Pantelimon din Peşteră.

PANTELIMON DIN PEŞTERĂ: Vedeţi ce fel de dragoste au dat nouă Tatăl, ca fii ai lui Dumnezeu să ne chemăm. Pentru aceasta lumea nu cunoaşte pre noi, căci nu a cunoscut pre El.
Iubiţilor, acum fii ai lui Dumnezeu suntem, şi încă nu s'a arătat ce vom fi. Ci ştim că de se va arăta, asemenea Lui vom fi, căci vom vedea pre El precum este[11].

11 1 Ioan III, 2-3.